

42
FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

A - oper - IV - 1

████████████████████
Výtisk č * 000233

SMĚRNICE O SLEDOVÁNÍ

Praha 1972

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno RMV ČSSR č. 29
ze dne 12. května 1972

SMĚRNICE O SLEDOVÁNÍ

Praha 1972

A - oper - IV - 1

Tento předpis obsahuje:

- a) 14 stran textu,
- b) přílohu č. 1 (strana 15),
- c) doplňky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ROZKAZ
ministra vnitra ČSSR

K zajištění efektivního využívání sledování operativními útvary Státní bezpečnosti

1. v y d á v á m
služební předpis A - oper - IV - 1 „Směrnice o sledování“;

2. u k l á d á m

a/ **náčelníkům I., II., III., IV. a V. správy FMV, HS StB v SSR, správ StB a velitelí Pohraniční stráže**

- proškolit směrnice v potřebném rozsahu s podřízenými příslušníky,
- zabezpečit jejich důsledné dodržování;

b/ **náčelníku IV. správy FMV**

- provádět soustavnou kontrolu výslednosti při využívání sledování,
- na základě soustavné analýzy výsledků sledování provádět opatření ke zkvalitňování metod práce;

c/ **náčelníkům I., II., III. a V. správy FMV**

- předávat IV. správě FMV všechny získané poznatky o zjištěných formách a metodách sledování prováděného nepřátelskými zpravodajskými službami.

Tento rozkaz nabývá účinnosti dnem 1. června 1972.

RMV ČSSR č. 29/1972

V Praze dne 12. května 1972

Ministr vnitra ČSSR:
Ing. Radko KASKA, CSc., v. r.

OBSAH

Strana:

Část první:	
Základní ustanovení	7
Část druhá:	
Vyžadování sledování	8
Část třetí:	
Schvalovací pravomoc	10
Část čtvrtá:	
Odpovědnost za nasazení a provádění sledování .	13
Příloha:	
č. 1 Návrh na sledování	15

archiv
bezpečnostních
složek

Část první

Základní ustanovení

Článek 1

Směrnice upravují základní zásady pro vyžadování a používání sledování útvary rozvědky, kontrarozvědky, vojenské kontrarozvědky, zpravodajské služby Pohraniční stráže a Zpravodajské správy GŠ ČSLA (dále jen „operativní útvary“).

Článek 2

/1/ Sledování jako prostředek rozvědné a kontrarozvědné práce se využívá k agenturně operativním účelům, zejména k předcházení, odhalování, dokumentaci a zabránění trestné činnosti, kterou provádějí agentury kapitalistických rozvědek, rozvědcí a nepřátelské osoby na území ČSSR. Dále se využívá i v individuálních případech při vyhledávací činnosti v rámci rychlého rozpracování kategorizovaných vízových cizinců, kteří pro své zájmy, resp. profesi jsou předmětem zájmu Státní bezpečnosti.

/2/ Úspěšné plnění úkolů útvary sledování je závislé již na přípravě sledovací akce. Příprava začíná u operativních útvarů posouzením účelnosti sledování a stanovením konkrétního úkolu pro útvar sledování. Pokračuje projednáním s náčelníkem útvaru sledování a důsledným organizačním zajištěním v průběhu sledování. Sledování probíhá ve vzájemné informovanosti mezi útvarem sledování a operativním útvarem.

Článek 3

Sledování provádějí správa sledování FMV, odbor sledování HS StB v SSR a odbory sledování správ Státní bezpečnosti (dále jen „útvary sledování“). Ve své činnosti se řídí zákony, rozkazy ministra vnitra ČSSR, jeho náměstků a ostatními předpisy upravujícími součinnost a výkon služby na úseku sledování.

Článek 4

Základní úkoly útvarů sledování:

- a/ předcházet, zabránit, odhalovat a dokumentovat trestnou činnost:
  - kádrových rozvědčků legalizovaných na zastupitelských úřadech kapitalistických států,
  - osob podezřelých z provádění trestné činnosti,
  - v objektech nebo prostorech, kde se předpokládá zpravodajská či trestná činnost (schůzky, vojenské prostory, konspirační byty, mrtvé schránky apod.);
- b/ zajišťovat plnění důležitých operativních úkolů (nasazování zpravodajské techniky, prověrka agentury při plnění závažných státobezpečnostních úkolů apod.);
- c/ provádět odbornou praktickou přípravu specialistů, rezidentury a agentury pro I., II., III. správu FMV a Zpravodajskou správu GŠ ČSLA, které mají pracovat na území protivníka.

Článek 5

Otevřené sledování osob se provádí ve výjimečných případech, zejména:

- a/ jako reciproční opatření;
- b/ k zamezení a předcházení zpravodajské činnosti, zejména vojenských přidělců zastupitelských úřadů kapitalistických států, nejsou-li k tomu vhodnější prostředky;
- c/ k zamezení a předcházení trestné činnosti vysoké společenské nebezpečnosti, jestliže jinými opatřeními jí nelze včas předejít anebo zabránit.

Část druhá

Vyžadování sledování

Článek 6

Sledování vyžadují operativní útvary. Vychází přitom:

- a/ z charakteru osoby, která má být sledována. Čím se předpokládá větší znalost sledovaného o práci orgánů SNB, tím odpovědněji musí být stanoven cíl sledování;
- b/ z charakteru trestné činnosti. Sledování se vyžaduje zejména v případech podezření z vážné trestné činnosti;
- c/ z cíle, kterého má být sledováním dosaženo. Úkol musí být formulován jasně a jednoznačně a časově ohraničen;
- d/ z charakteru místa, kde má být sledování prováděno (město, vesnice apod.).

Článek 7

/1/ Operativní pracovník vyžaduje sledování na tiskopisu „Návrh na sledování“ (příloha č. 1). Návrh na sledování (dále jen „návrh“) se předkládá služebním postupem funkcionáři se schvalovací pravomocí.

/2/ Požadavek na sledovací akci zvláště náročnou na přípravu, provedení, počet sil, prostředky a čas musí být předem konzultován s útvarem sledování.

Článek 8

/1/ Operativní pracovník předkládá útvaru sledování návrh schválený funkcionářem se schvalovací pravomocí nejméně tři dny před zahájením sledování. Výjimku z této lhůty, zejména v nebezpečí z prodlení, povoluje funkcionář se schvalovací pravomocí po dohodě s náčelníkem útvaru sledování.

/2/ Schválený návrh platí pouze do doby splnění požadovaného úkolu. Při opakovaném sledování předkládá operativní pracovník nový návrh.

/3/ Návrhy v rámci odborné praktické přípravy mají platnost po celý kalendářní rok.

Článek 9

Operativní pracovník (uvedený v návrhu) je povinen při poznávání sledovaného spolupracovat s útvarem sledování. Pokud nepředává ke sledování přímo osobu, přiloží k návrhu

její fotografii, případně její popis a jiné dokumenty (např. fotografie předpokládaných styků, seznam adres, styků ap.) potřebné k úspěšnému provedení akce.

Článek 10

/1/ Sledování kádrových rozvědčků legalizovaných na zastupitelských úřadech kapitalistických států vychází z dlouhodobého plánu kontroly na zjišťování jejich nezákonné činnosti. Plán kontroly zpracovává operativní pracovník za spoluúčasti náčelníka útvaru sledování.

/2/ Schválený plán kontroly na zjišťování činnosti kádrových rozvědčků je pro operativního pracovníka výchozím materiálem pro vypracování návrhu jednotlivých rozvědčků - diplomatů. Sledování je vyžadováno na tiskopise návrhu a požadavek platí po celý kalendářní rok.

Článek 11

Pokud je sledování schváleno ministrem vnitra ČSSR nebo jeho náměstkem již v jiném dokumentu, předkládá operativní pracovník návrh přímo útvaru sledování a uvede v něm, kým bylo sledování schváleno a číslo jednacích příslušného dokumentu.

Článek 12

Je zakázáno sledovat osoby, které jsou v nomenklatuře ÚV KSČ.

Část třetí

Schvalovací pravomoc

Článek 13

Návrhy na sledování schvalují:

a/ ministr vnitra ČSSR

— u příslušníků zařazených u StB a u ostatních příslušníků zařazených ve federálním ministerstvu vnitra,
— v případech, které si vyhradil k rozhodnutí;

b/ náměstci ministra vnitra ČSSR v rozsahu své působnosti
— u velvyslanců a vyslanců kapitalistických států,
— v případech otevřeného sledování v ČSSR;

c/ náčelník I., II., III. a V. správy FMV, HS StB v SSR, náčelníci správ StB, SVKR ZVO, samostatných operativních odborů VKR nebo jejich zástupci a zástupce velitele Pohraniční stráže pro agenturně operativní ochranu státní hranice

— v ostatních případech.

Článek 14

Jestliže kapacita útvaru sledování dovoluje zahájit sledování jen na úkor některé z prováděných akcí, má právo zrušit prováděnou akci funkcionář, který ji schválil, nebo funkcionář jemu nadřízený.

Článek 15

/1/ Funkcionář útvaru sledování bezprostředně řídící sledovací skupinu má právo přerušit sledování:

a/ hrozí-li bezprostřední nebezpečí odhalení sledování;

b/ zdržuje-li se sledovaná osoba v takových místech, kde nejsou předpoklady zajistit její konspirativní sledování (pustá místa, nepřehledný terén apod.);

c/ po vyčerpání operativních možností a po několikerých bezúspěšně opakovaných pokusech zachytit osobu ke sledování v označeném prostoru.

/2/ Před tímto rozhodnutím však musí vyčerpat všechny možnosti úspěšného splnění úkolů daných při vyžadování sledování.

Článek 16

Funkcionář řídící sledovací skupinu neprodleně informuje o přerušení sledování z důvodů uvedených v čl. 15 svého

nadřízeného náčelníka, který vyrozumí příslušného operativního pracovníka.

Článek 17

V přerušném sledování se pokračuje po řádném zhodnocení situace a po přijetí potřebných organizačních opatření.

Článek 18

Hrozí-li odhalení sledování a operativní pracovník trvá na jeho dalším provádění i za cenu dekonspirace akce, je povinen sdělit písemně rozhodnutí schválené funkcionářem, který schválil návrh, náčelníku útvaru sledování. V rozhodnutí musí být uvedeno, že byl upozorněn na možnost dekonspirace akce.

Článek 19

/1/ Opustí-li sledovaná osoba v průběhu sledování území, pro které je útvar sledování zřízen a operativní pracovník trvá na dalším sledování, požádá náčelník útvaru provádějícího sledování o výpomoc ve sledování nebo o jeho převzetí místně příslušný útvar sledování.

/2/ Odbory sledování správ StB a odbor sledování HS StB v SSR jsou povinny vzájemně převzít osoby ke sledování. Při nedostatku sil a prostředků jsou náčelníci správ StB (resp. HS StB v SSR) povinni se vzájemně dohodnout, zda bude sledování převzato, poskytnuta výpomoc pro místní znalost, nebo zda nebude ve sledování pokračováno. Nedojde-li k dohodě, rozhodne nejbližší společný nadřízený funkcionář.

Článek 20

/1/ Odbory sledování správ StB a odbor sledování HS StB v SSR jsou povinny převzít ke sledování osoby, jejichž sledování je prováděno na požadavek útvarů federálního ministerstva vnitra.

V případě, kdy plní požadavky celostátního významu a

pro nedostatek sil a prostředků nemohou sledování převzít, je povinností náčelníků správ StB (resp. HS StB v SSR) dohodnout s funkcionářem federálního ministerstva vnitra, který sledování schválil, která z akcí bude prováděna.

/2/ Správa sledování FMV je povinna převzít od odborů sledování správ StB a odboru sledování HS StB v SSR sledování osoby v hlavním městě Praze. Nemá-li dostatek sil a prostředků, je povinností náčelníků správ StB (resp. HS StB v SSR) uplatnit požadavek u náčelníka příslušného operativního útvaru FMV, který rozhodne, zda bude sledování převzato na úkor jiné, pro tento útvar prováděné akce, nebo poskytnuta výpomoc pro místní znalost, anebo zda nebude ve sledování pokračováno.

Článek 21

Náčelníci operativních útvarů Státní bezpečnosti společně s náčelníky útvarů sledování jsou povinni koordinovat požadavky na sledování, aby nedocházelo ke zbytečným změnám nebo jiným rušivým jevům ve sledování.

Část čtvrtá

Odpovědnost za nasazení a provádění sledování

Článek 22

Funkcionář, který schválil návrh, je odpovědný za správné, účelné a cílevědomé nasazení sledování.

Článek 23

/1/ Operativní pracovník je povinen v zájmu dosažení stanoveného cíle sledování projednat akci po schválení návrhu s příslušným náčelníkem odboru útvaru sledování.

/2/ Operativní pracovník musí být v průběhu sledování dosažitelný, aby mohl operativně reagovat na důležité po-

znatky zjištěné sledováním. V jeho nepřítomnosti musí být určen zástupce, který je o akci plně informován a může činit potřebná rozhodnutí. O určení zástupce musí být informován útvar sledování.

Článek 24

Náčelník útvaru sledování odpovídá za přípravu a provedení sledování, za organizaci, výběr sil, prostředků, použité metody práce a za včasnou informaci náčelníka, který sledování vyžádal.

Článek 25

/1/ Útvar sledování zpracovává zprávu (svodku) o výsledku sledování. Operativnímu pracovníku ji zasílá do dvou dnů po provedení akce a v nebezpečí z prodlení ihned.

/2/ Operativní pracovník může v průběhu sledování požadovat od útvaru sledování ústní informaci a bližší vysvětlení popisovaného jevu nebo osobní účast při prováděných rekonstrukcích.

/3/ Pro potřeby dokumentace a z jiné závažné operativní potřeby může dále vyžadovat písemné doplnění poznatků ze sledování.

Článek 26

Operativní pracovník do jednoho měsíce po skončení sledování informuje útvar sledování, jaké výsledky byly provedeným sledováním dosaženy. V závažných případech (náznak dekonspirace akce, nedostatky při sledování) předá písemnou zprávu.

.....
operativní útvar StB
Čj.: .....
Přílohy: .....
Schvaluji:
.....
[Funkce, hodnost a příjmení se
vypisuje též strojem]

Dne .....

NÁVRH NA SLEDOVÁNÍ

Žádám o sledování v akci (krycí název) .....
číslo a druh svazku .....
důvod rozpracování .....
po dobu ..... dnů, počínaje dnem ..... od ..... hodin.
Jméno ..... příjmení ..... narozen .....
národnost ..... st. příslušnost ..... stav .....
zaměstnán .....
majitel vozidla SPZ ..... typ ..... garážuje .....
bytem .....
Za akci zodpovídá a osobně projedná s. ....
bude k dosažení na telefonní lince .....
Zastupuje s. .... č. telefonu .....

Důvod a cíl sledování: Důležité údaje pro přípravu sledování, předcházení, zabránění, odhalování a dokumentaci trestné činnosti vzhledem na dosažení cíle sledování, zejména předpokládaná činnost osoby, známé nebo předpokládané styky, rod. příslušníci ap.
.....
.....
.....

Podpis operativního pracovníka .....
Doporučuji: ..... dne .....
..... dne .....
..... dne .....

{Uvádí se funkce, hodnost, jméno a příjmení}

Příprava akce projednána dne .....
Závěry jednání, konkretizace úkolů, spojení v akci, způsob předání
osoby apod. ....

Podpis náčelníka odboru (oddělení) útvaru sledování .....
Podpis operativního pracovníka .....
Poznátky ke sledované osobě dříve získané útvarem sledování .....

Vyjádření vedení útvaru sledování .....